

Transparency International Sverige

Seminarierapport – TI Sveriges 10-årsjubileum 24-26 mars How to build integrity in local communities?

Seminarierapport var ett av fyra seminarier som anordnades den 24 - 26 mars för att fira att det i år är tio år sedan Transparency International Sverige bildades.

Ann Wilkens, ordförande TI Sverige, hälsade välkommen. I seminariet deltog Huguette Labelle, ordförande, Transparency International som huvudtalare. Övriga talare var finansmarknadsminister Peter Norman, 3:e vice ordförande i Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) Carola Gunnarsson och Erik Amnå, professor i förvaltningskunskap och ordförande i Göteborgskommissionen. Moderator var Gary Baker, EY.

Det framkom att TI internationellt gjort mycket för att motarbeta korruption bl.a. på central myndighetsnivå, i offentlig upphandling, i kontaktytor mellan regeringar och näringsliv och i upphandling av krigsmateriel men att tillräcklig uppmärksamhet inte getts behovet av att bekämpa korruption på lokal och regional nivå. Nu pågår dock ett intensivt arbete med sikte på att få fram en standard för antikorrupptionskoder för kommuner med planerad publicering under hösten.

Det finns ett ganska stort förtroende för myndigheter på central nivå men mindre för kommuner. Allt fler tror att korruptionen ökar på lokal nivå. Det är kommunernas ansvar att motarbeta korruptionen. Regeringen kan tillhandhålla redskap. Regeringen har lagt förslag till riksdagen om att lokala myndigheter och bolag i ökad utsträckning måste offentliggöra dokument. Utredning om rekrytering av styrelseledamöter i offentliga bolag pågår med syfte att minska andelen politiker till förmån för personer med erfarenhet från privata företag. Utredning pågår även om meddelarskyddet och reglerna för kommunal revision.

En av talarna ansåg att Sverige har en mycket stark modell för lokal styrning. 80 % av kommunernas intäkter kommer från skattebetalarna och därför måste politikerna värna om deras förtroende. Av totalt 42 000 kommunpolitiker är endast 1 000 heltidsarbetande.

Flera pekade på vikten att politiker och tjänstemän i kommuner och landsting blir mer medvetna om riskerna för korruption. Man måste också värna om en hälsosam kultur och en god intern kontroll.

Som exempel på pågående antikorrupptionsarbete nämndes att SKL är på väg att utarbeta ett interaktivt e-lärandeprogram, att man drivit ett nätverk i vilket 40 kommuner deltog och att SKL blivit medlem av Institutet Mot Mutor (IMM). SKL, IMM och Sveriges Byggindustrier diskuterar möjligheten att använda överenskommelsen på läkemedelsområdet som förebild för ett antikorrupptionsavtal. Det påpekades att SKL inte kan styra kommunernas arbete utan kan bara bidra med rekommendationer och verktyg.

Göteborg framhålls som ett dåligt exempel. Där hade man försökt att följa principer från den privata sektorn, reducerat vikten av regelefterlevnad, fokuserat på resultat och kritiserat visseblåsare. Kommuner måste i stället respektera lagar och förordning och en öppen demokratisk process. Göteborg är dock inte det enda exemplet på kommuner där korruption förekommit. Man ska också akta sig för att peka ut kommunerna eftersom vi faktiskt inte vet om korruption är vanligare i kommuner än i centrala myndigheter.

Birgitta Nygren,
TI Sverige